Bijlage 1: Regionale raadsadviescommissie

Een nieuw instrument in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is de regionale adviescommissie (RAC). Hiervoor is artikel 24a Wgr ingevoerd. Een RAC wordt ingesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling **op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk**. Dit betekent dat alle raden moeten instemmen met de instelling van de RAC. Als de raden gezamenlijk het er over eens zijn dat er een RAC moet komen voor de gemeenschappelijke regeling, dan is het vervolgens aan het algemeen bestuur om een RAC in te stellen. Indien ook provincies en waterschappen aan de regeling deelnemen, zullen ook hun volksvertegenwoordigende organen met de RAC moeten instemmen.

5.1. Totstandkoming van een regionale raadsadviescommissie

Om te komen tot een RAC dienen dus de volgende stappen te worden genomen:

Stap	Actie	Wie
1e	Initiatiefvoorstel instellen RAC	Alle raden van de deelnemers
2e	Ontwerpregeling RAC: bevoegdheden, taken en werkwijze	Algemeen bestuur
3e	Wensen en bedenkingen Ontwerpregeling RAC	Alle raden van de deelnemers
4e	Definitieve regeling RAC vaststellen	Algemeen bestuur
5e	Aanwijzen leden van de RAC	Raden van de deelnemers

Toelichting

1e Initiatief voorstel RAC

De raden moeten eerst gezamenlijk aan de gemeenschappelijke regeling aangeven dat zij een RAC wensen in te stellen voor de desbetreffende gemeenschappelijke regeling. Dit vereist dus een positief raadsbesluit van alle raden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Gezien de bepaling van het artikel, kan dit niet op initiatief van het college of op initiatief van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Het moet echt een initiatiefvoorstel van de raad zijn, en ook nog eens met een positief besluit van **alle** raden van de deelnemers;

2e Ontwerpregeling RAC

Na een positief besluit van alle raden van de deelnemers, is het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling verplicht een RAC in te stellen. Zij stelt hiervoor een ontwerpregeling op waarin de bevoegdheden, taken en werkwijze worden geregeld.

3e Wensen en bedenkingen Ontwerpregeling RAC

Voordat het algemeen bestuur een definitieve regeling voor het RAC vaststelt, worden de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld omtrent deze regeling hun wensen en bedenkingen aan te geven.

4e Vaststelling definitieve regeling RAC

Bij de vaststelling van de definitieve regeling voor het RAC door het algemeen bestuur zal zij zo veel als mogelijk rekening houden met de door de raden gegeven wensen en bedenkingen.

5e Aanwijzen leden RAC

De leden van de commissie worden door de raden van de deelnemende gemeente uit hun midden aangewezen. De leden kunnen dus alleen raadsleden zijn. Een raad kan ook besluiten geen lid aan te wijzen. Niet iedere raad hoeft dus vertegenwoordigd te zijn in de RAC.

5.2. Overwegingen voor het instellen van een RAC

A. Voornaamste doelstelling van een RAC is dat de raden in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij voorgenomen besluiten door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, waarbij de RAC als een soort van *vooruitgeschoven post* van de raden van de deelnemers fungeert. De RAC kan het bestuur adviseren over voorgenomen besluiten, zelf aandacht vragen voor een onderwerpen gezamenlijke standpunten van de raden van de deelnemers voorbereiden en daarover adviseren aan de raden. Dit kan leiden tot *rolonduidelijkheid*, omdat de beslissingsbevoegdheid over in te dienen zienswijzen bij de raden blijft. Dit zal met name spelen bij politieke onderwerpen, maar veel minder bij procedurele zaken. Hier zullen de leden van de commissie zich bewust van moeten zijn, maar ook het bestuur zal zich er bewust van moeten zijn dat een positief advies van de RAC geen garantie is voor een positieve zienswijze van de raden van deelnemers.

B. Een ander belangrijke afweging voor de instelling van een RAC is de tijdsbelasting afgezet tegen de *toegevoegde waarde van een RAC*. Raadsleden ervaren vaak al een grote tijdsbelasting, als daar nog extra vergaderingen bijkomen komt de ervaren belasting van raadsleden verder onder druk te staan. Daartegenover staat dat een RAC voor de overige raadsleden werk uit handen kan nemen, omdat de aangewezen raadsleden in hun vooruitgeschoven post raadswerk voor de andere raadsleden voorbereiden.

C. Toch blijft het belangrijk een afweging te maken of het belang van de gemeenschappelijke regeling voor de gemeente, een RAC van toegevoegde waarde is. Bij deze afweging kunnen de volgende factoren een rol spelen:
* het financieel aandeel van de gemeenschappelijke regeling op de gemeentelijke begroting;
* de impact die de gemeenschappelijke regeling heeft op de inwoners en bedrijven;
* de mate waarin beleid wordt bepaald binnen de gemeenschappelijke regeling (of is het een zuivere uitvoeringsorganisatie waarbij het beleid wordt bepaald door de raden van de deelnemers).

D. Tot slot kan een overweging zijn dat het betrokken zijn van raadsleden via een RAC bij de voorbereiding van bepaalde besluiten op gespannen voet kan komen te staan met (en wellicht afbreuk doet aan) aan hun controlerende rol in de gemeenteraad.

Modelregeling gemeenschappelijke regeling
Voor de RAC is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling niet noodzakelijk. In artikel 24a Wgr wordt de instelling van een RAC geregeld en dit is altijd van toepassing. Het algemeen bestuur stelt de bevoegdheden, taken en werkwijze van de regionale raadsadviescommissie in een nadere regeling vast